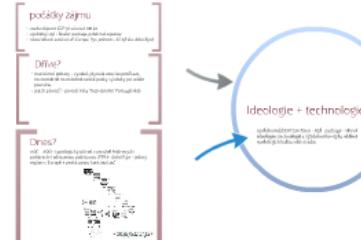

Fenomén zvoncovitých pohárů v Evropě

Otázka rozšíření

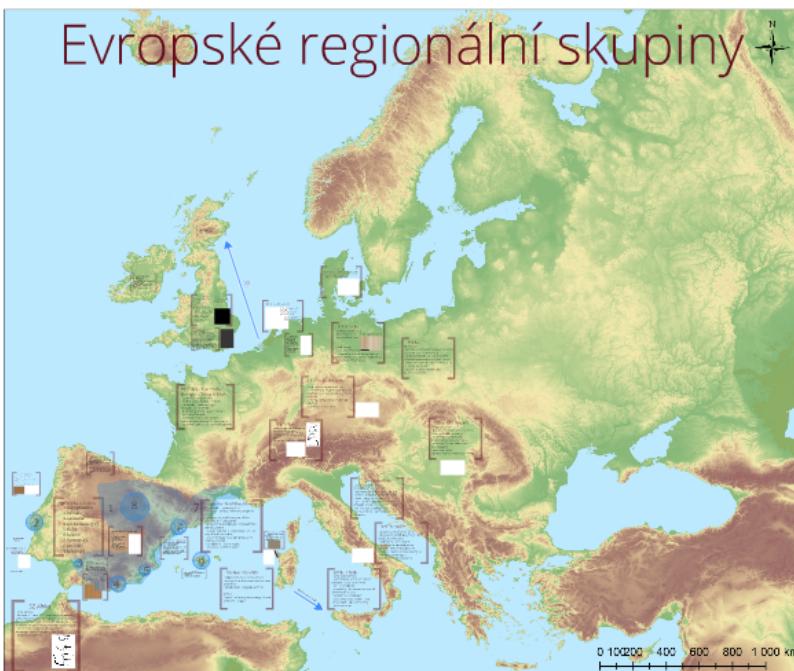

Chronologie

současnost X následnost KŠK a KZP

- Názor 1: migracionistický předpoklad alochtonního vzniku kultur a populací - tzn. částečná současnost a někdy i soužití (CZ, Posází, V Bavorsko)
- Názor 2: následnost - stejná populace, změna následkem vnitřních formálních změn v rámci jednoho symbolického systému

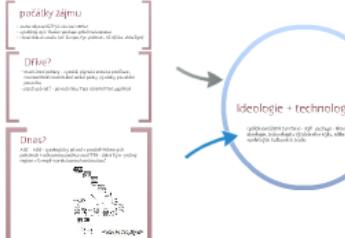
ideologizovaná struktura skladby pohřební výbavy
částečně zkraslený obraz, využití omezeného spektra artefaktů a kulturních norem - zdánlivost diskontinuity (X delší čas přeměny v reálném světě)

Fenomén zvoncovitých pohárů v Evropě

Otázka rozšíření

Chronologie

současnost X následnost KŠ a KZP

- Názor 1: migracionistický předpoklad a lochotomisticko vzniku kultur a populací - tzn. částečná současnost a někdy i soužití (CZ, Posáhl, V Bavorsku)
- Názor 2: následnost - stejná populace, změna následkem vnitřních formálních změn v rámci jednoho symbolického systému

ideologizovaná struktura skladby pohřební výbavy
částečně zkreslený obraz, využití omezeného spektra artefaktů a kulturních norm - zdán ostré diskontinuity (X delší čas přeměny v reálném světě)

Otázka rozšíření

počátky zájmu

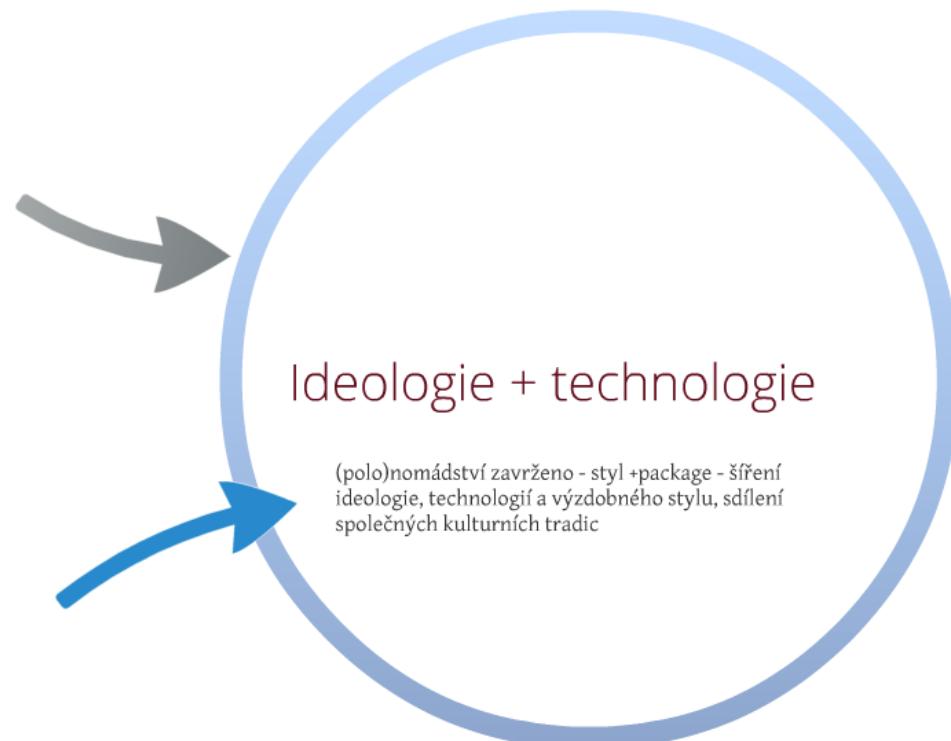
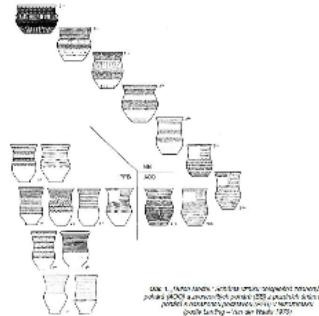
- snaha objasnit KZP již více než 100 let
- výzdobný styl + Beaker package, pohárová expanze
- různé oblasti vzniku (stř. Evropa, Pyr. polostr., SZ Afrika, dolní Rýn)

Dříve?

- maritimní poháry - vysoké, plynulá esovitá profilace, rovnoramenně rozmístěné tenké pásky výzdoby po celém povrchu
- jejich původ? - povodí řeky Tejo (dnešní Portugalsko)

Dnes?

AOC + AOO - typologický původ v pozdně šňůrových pohárech s odsazenou podstavou (PFB) - dolní Rýn - jediný region v Evropě s prokázanou kontinuitou!

Otázka rozšíření

počátky zájmu

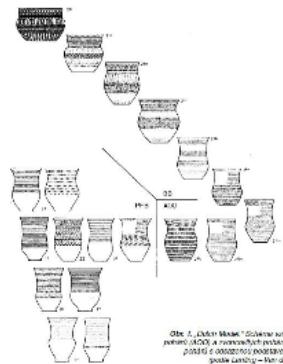
- snaha objasnit KZP již více než 100 let
- výzdobný styl + Beaker package, pohárová expanze
- různé oblasti vzniku (stř. Evropa, Pyr. poloostr., SZ Afrika, dolní Rýn)

Dříve?

- maritimní poháry - vysoké, plynulá esovitá profilace, rovnoměrně rozmištěné tenké pásky výzdoby po celém povrchu
- jejich původ? - povodí řeky Tejo (dnešní Portugalsko)

Dnes?

AOC + AOO - typologický původ v pozdně šňůrových pohárech s odsazenou podstavou (PFB) - dolní Rýn - jediný region v Evropě s prokázanou kontinuitou!

Ideologie + technologie

(polo)nomádství zavrženo - styl +package - šíření ideologie, technologií a výzdobného stylu, sdílení společných kulturních tradic

Ulažko

počátky zájmu

- snaha objasnit KZP již více než 100 let
- výzdobný styl + Beaker package, pohárová expanze
- různé oblasti vzniku (stř. Evropa, Pyr. poloostrova, SZ Afrika, dolní Rýn)

Dříve?

- maritimní poháry - vysoké, plynulá esovitá profilace, rovnoměrně rozmištěné tenké pásky výzdoby po celém

- vyznačují se velké rozdíly, mohou být i expozice
- různé oblasti vzniku (stř. Evropa, Pyr. poloostrov., SZ Afrika, dolní Rýn)

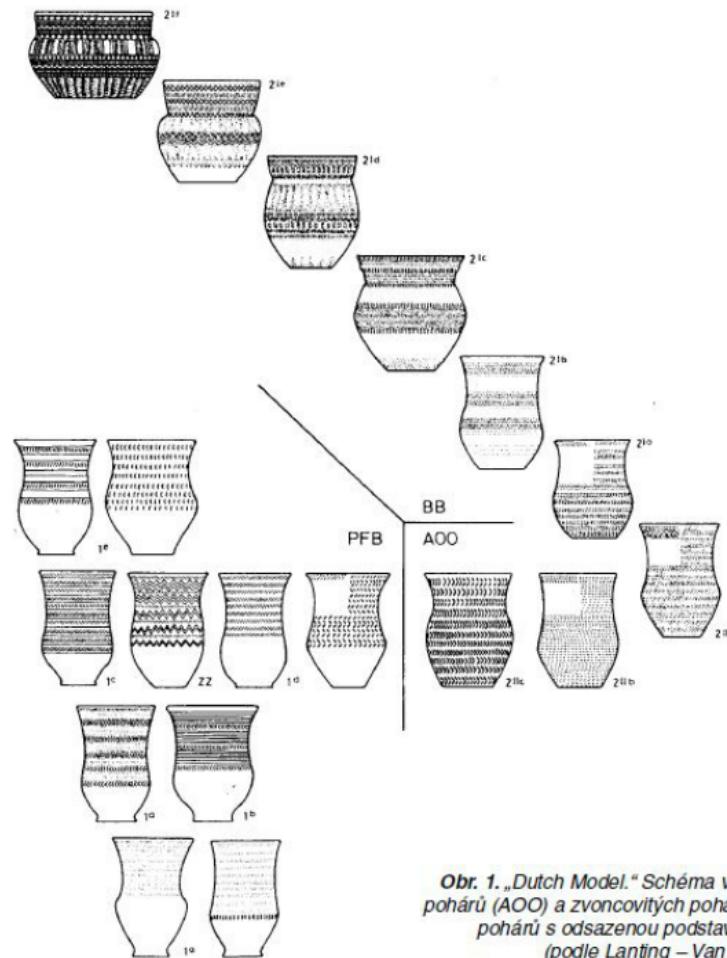
Dříve?

- maritimní poháry - vysoké, plynulá esovitá profilace, rovnoměrně rozmištěné tenké pásky výzdoby po celém povrchu
- jejich původ? - povodí řeky Tejo (dnešní Portugalsko)

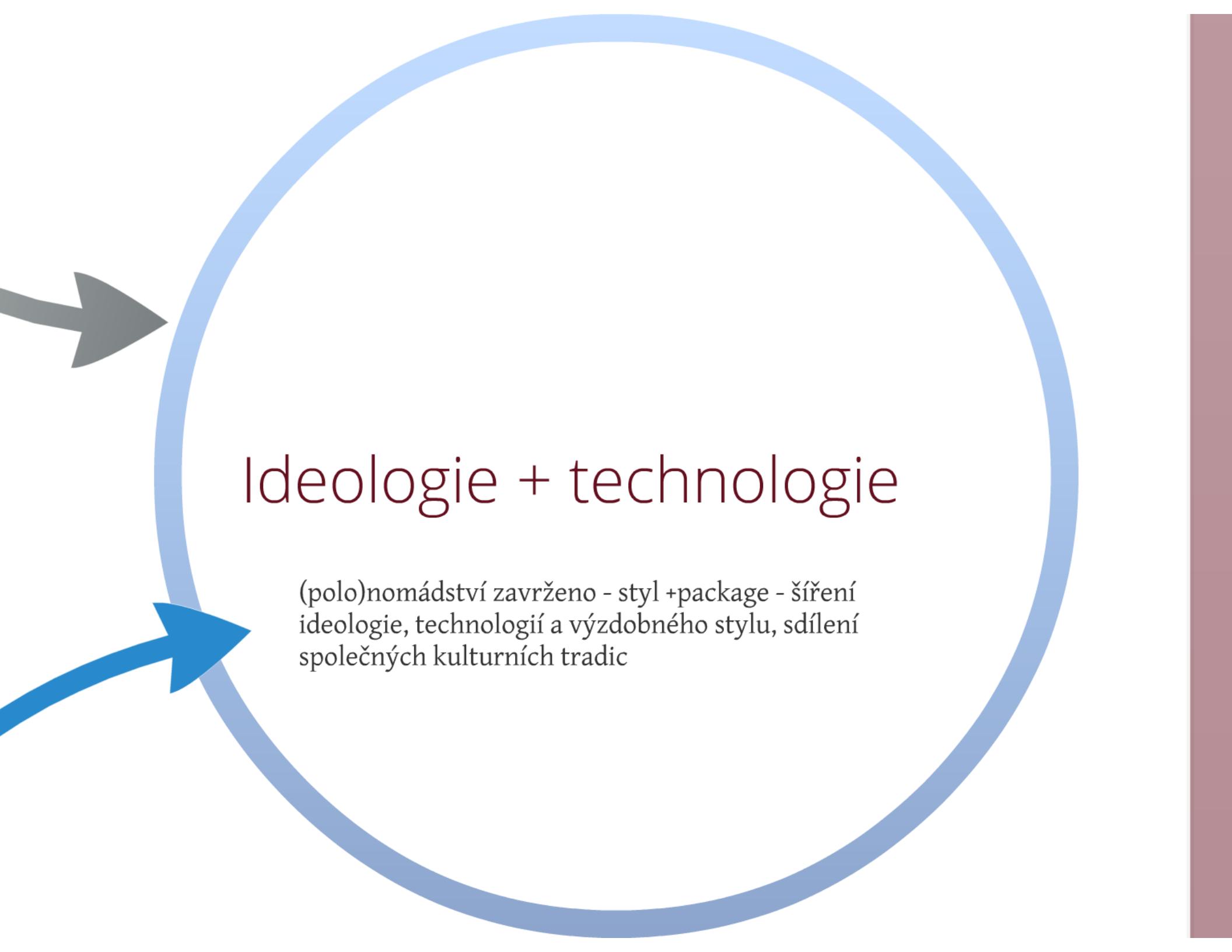
Dnes?

Dnes?

AOC + AOO - typologický původ v pozdně šňůrových
pohárech s odsazenou podstavou (PFB) - dolní Rýn - jediný
region v Evropě s prokázanou kontinuitou!

Obr. 1. „Dutch Model.“ Schéma vzniku celoplošně zdobených poháru (AOO) a zvoncovitých poháru (BB) z pozdních šňůrových poháru s odsazenou podstavou (PFB) v Nizozemsku (podle Lanting – Van der Waals 1976)

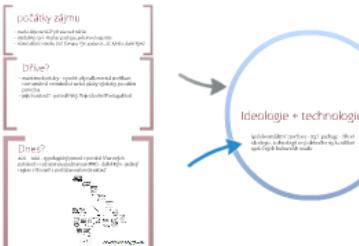
Ideologie + technologie

(polo)nomádství zavrženo - styl +package - šíření ideologie, technologií a výzdobného stylu, sdílení společných kulturních tradic

počátky evropských skupin pohárů v Evropě

Otázka rozšíření

Chronologie

současnost X následnost KŠK a KZP

- Názor 1: migračně-ideologický předpoklad alochtonního vzniku kultur a populací - tzn. částečná současnost a někdy i soužití (CZ, Posáhlí, V Bavorsko)
- Názor 2: následnost - stejná populace, změna následkem vnitřních formálních změn v rámci jednoho symbolického systému

ideologizovaná struktura skladby pohřební výbavy

částečně zkrášlený obraz, využití omezeného spektra artefaktů a kulturních norm - zdání ostré diskontinuity (X delší čas přeměny v reálném světě)

Chronologie

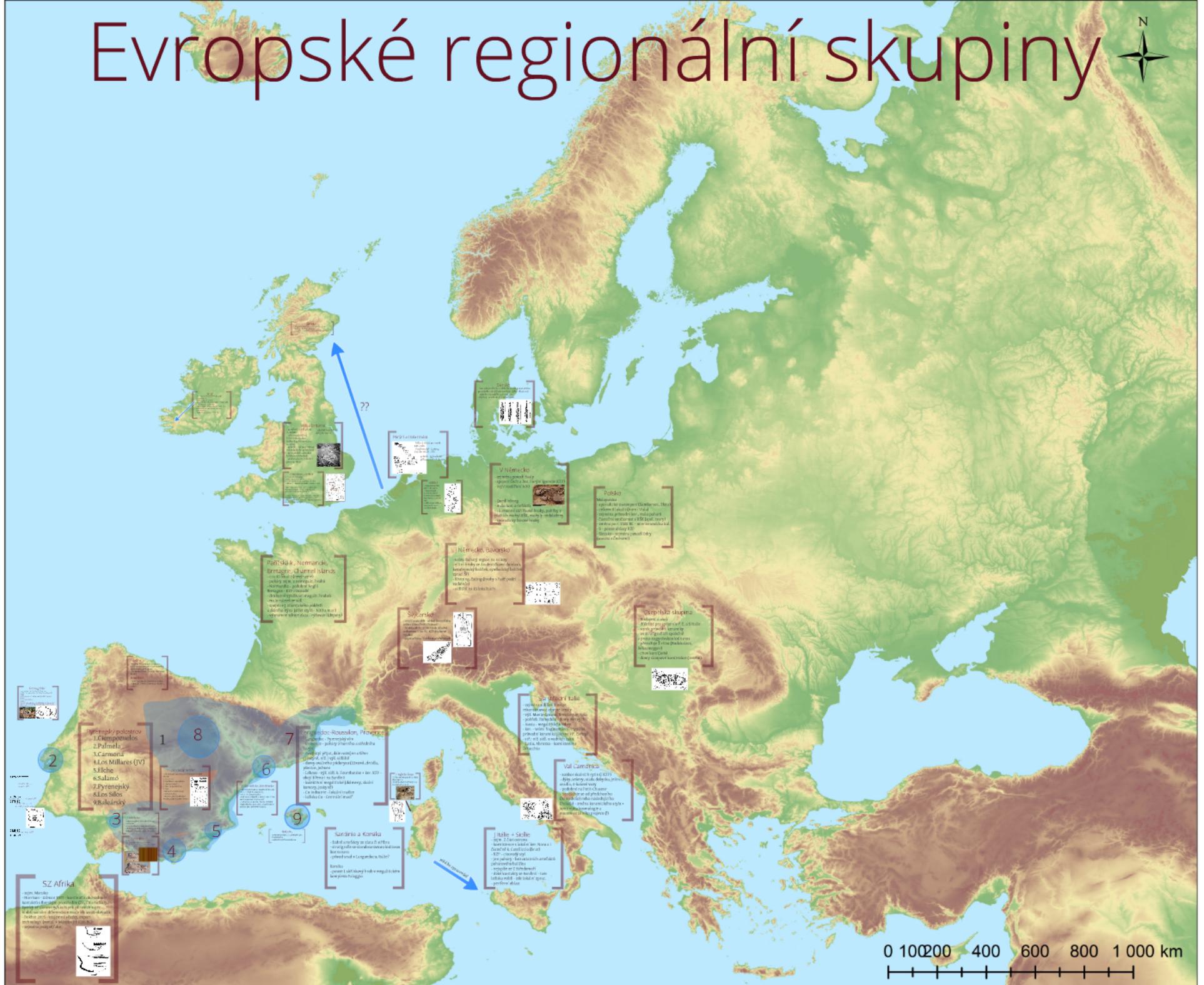
současnost X následnost KŠK a KZP

- Názor 1: migracionistický předpoklad alochtonního vzniku kultur a populací - tzn. částečná současnost a někdy i soužití (CZ, Posálí, V Bavorsko)
- Názor 2: následnost - stejná populace, změna následkem vnitřních formálních změn v rámci jednoho symbolického systému

ideologizovaná struktura skladby pohřební výbavy

částečně zkreslený obraz, využití omezeného spektra artefaktů a kulturních norem - zdání ostré diskontinuity (X delší čas přeměny v reálném světě)

Evropské regionální skupiny

a Holandsko

- kultová oblast pro vznik KZP z KŠK
- Dutch model - Lanting - Van der Waals 1976
- pohřeb - K. kruhové příkopové, nedoch. kostern.

V Německo

- zejména povodí Saaly
- spojení Čech a Dol. Porýní (geneze KZP)
- nejV rozšíření AOO
- Quedlinburg
- málo kov. artefaktů
- i kamenné skříňkové hroby, pohřby v pláštích mohyl KŠK, mohyly nedoloženy
- sporadicky žárové hroby

J Německo, Bavorsko

- velmi bohatý region na nálezy
- elitní hroby se Au destičkami do vlasů, kovotepecký balíček, symbolický balíček zprac. ŠÍ
- Künzing, Esting (hroby s řadě podél vodoteče)
- sídliště na 15 lokalitách

Švýcarsko

- významnější - oblast Ženevského jezera (Sion, Petit-Chasseur)
- keramika MVI - 17 m, vznik již před lovinou 3. tis. BC, KZP drahatné užití
- pojnice Rýna, V oblasti a středomoří

Polsko

- Malopolsko
- sporadické zastoupení (Samborze, Złota)
- celkem 8 lokalit (horní Visla)
- zejména průvodní ker., málo pohárů
- částečná současnost s KŠK (spol. tvary)
- změna po r. 2300 BC - mierzanowická kul.
- S - pouze ohlasy KZP
- Slezsko - zejména povodí Odry (souvisí s Čechami)

Csepelská skupina

- Budapest a okolí
- důležité pro spojení stř. E. a S Itálie
- vznik průvodní keramiky
- ve stratigrafických společně s proto-nagyrévkou kulturou
- převažuje Ž ritus (Budakalász, Békasmegyer)
- chov koní (36%)
- domy sloupové konstrukce (16x8m)

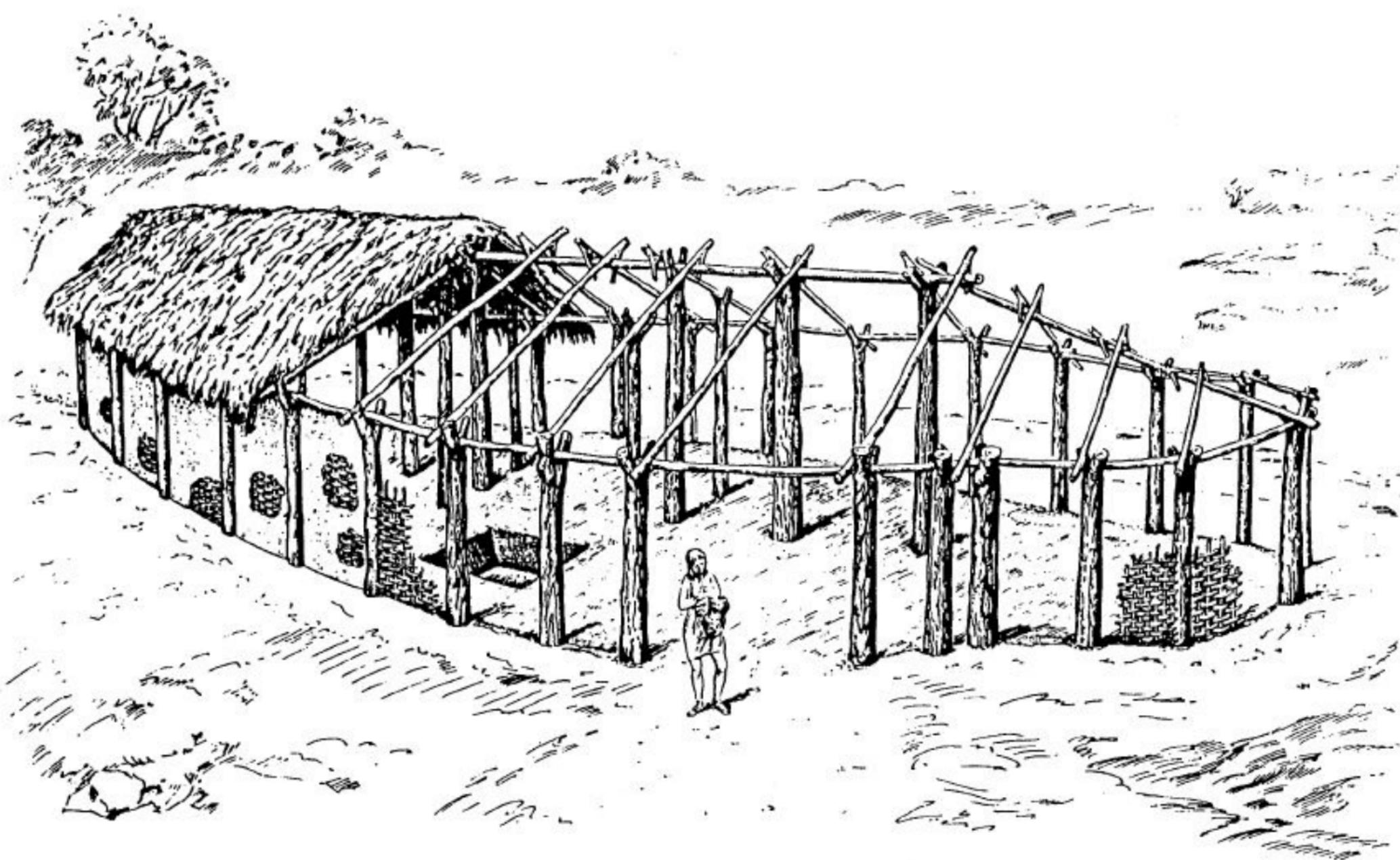
S a střední Itálie

- zejména sídliště X nelze rekonstruovat obytné areály
- výš. Monte Covolo, Brescia-San Polo
- pohřeb. Remedello - domy mrtvých
- Aosta - megalitické hroby
- ker. - velmi fragmentární, i typická průvodní keramika jako ve stř. Evropě
- stř.: níž. sídl. u vodních toků
- Lazio, Abruzzo - koexistence s Orticchio

Val Camonica

Csepelská skupina

- Budapest a okolí
- důležité pro spojení stř. E. a S Itálie
- vznik průvodní keramiky
- ve stratigrafiích společně s proto-nagyrévkou kulturou
- převažuje Ž ritus (Budakalász, Békasmegyer)
- chov koní (36%)
- domy sloupové konstrukce (16x8m)

??

Polsko

Malopolsko

- sporadické zastoupení (Samborzec, Złota)
- celkem 8 lokalit (horní Visla)
- zejména průvodní ker., málo pohárů
- částečná současnost s KŠK (spol. tvary)
- změna po r. 2300 BC - mierzanowická kul.
- S - pouze ohlasy KZP
- Slezsko - zejména povodí Odry
(souvisí s Čechami)

V Německo

- zejména povodí Saaly
 - spojení Čech a Dol. Porýní (geneze KZP)
 - nejV rozšíření AOO
-
- Quedlinburg
 - málo kov. artefaktů
 - i kamenné skříňkové hroby, pohřby v pláštích mohyl KŠK, mohyly nedoloženy
 - sporadicky žárové hroby

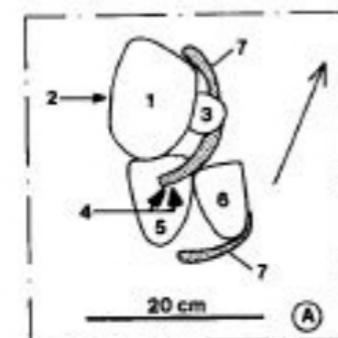
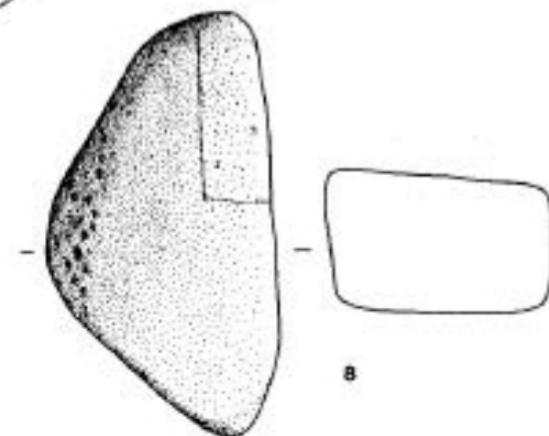
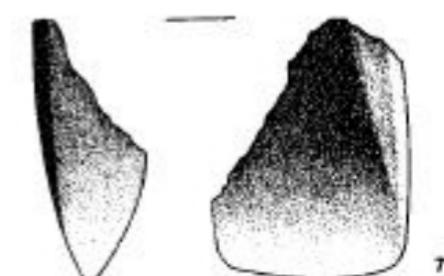
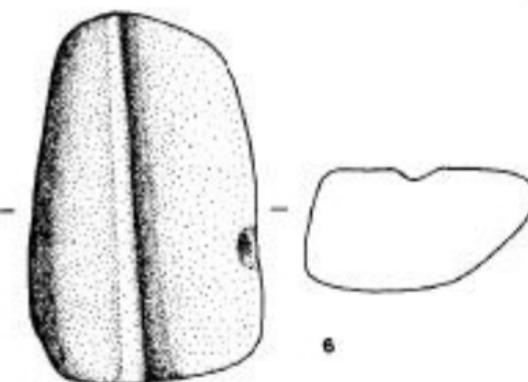
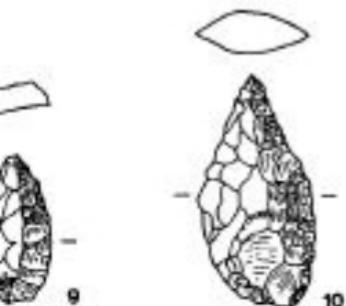
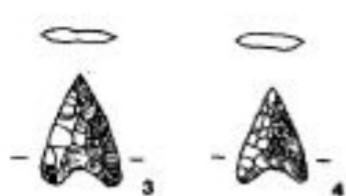
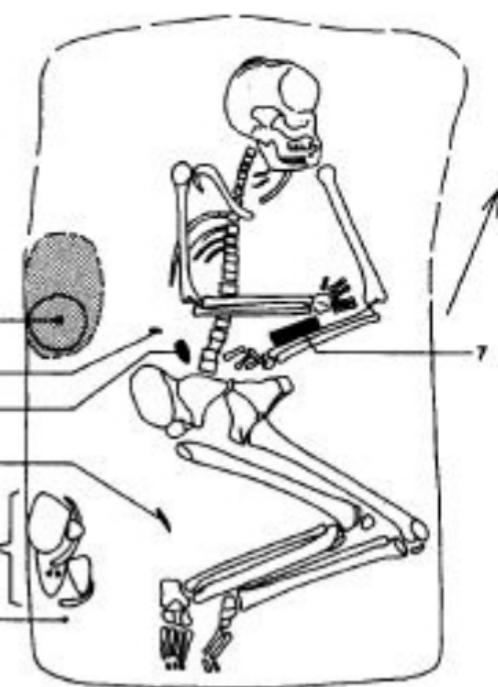

http://www.ldl-sa.de/landesmuseum_fuer_vorgeschichte/fund_des_monats/2004/marz/

J Německo, Bavorsko

- velmi bohatý region na nálezy
- elitní hroby se Au destičkami do vlasů, kovotepecký balíček, symbolický balíček zprac. ŠI)
- Künzing, Esting (hroby s řadě podél vodoteče)
- sídliště na 15 lokalitách

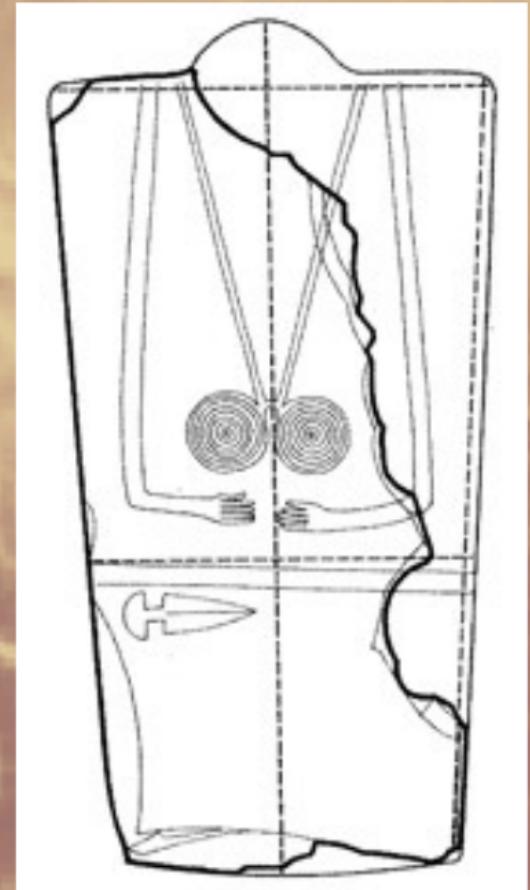
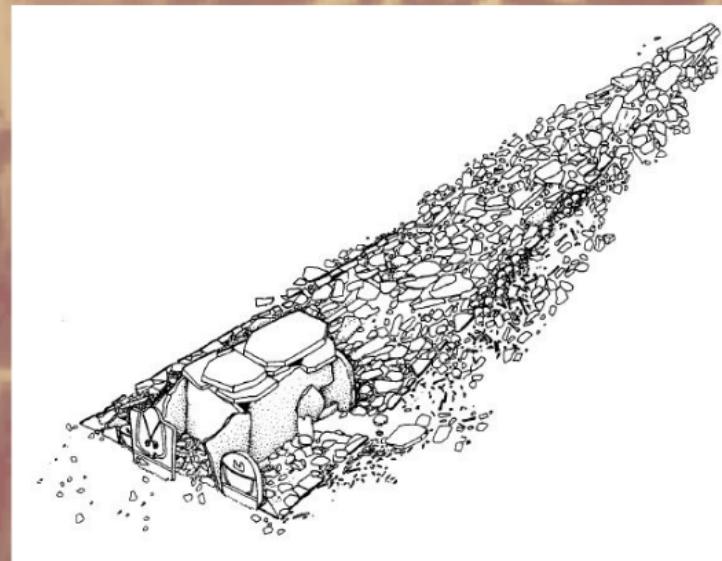
J Německo, Bavorsko

- velmi bohatý region na nálezy
- elitní hroby se Au destičkami do vlasů, kovotepecký balíček, symbolický balíček zprac. ŠI)
- Künzing, Esting (hroby s řadě podél vodoteče)
- sídliště na 15 lokalitách

Švýcarsko

- nejvýznamnější - oblast Ženevského jezera (Sion, Petit-Chaseur)
- hrobka MVI - 17 m, vznik již před polovinou 3. tis. BC, KZP druhotné využití spojnice Rýna, V oblastí a Středomoří

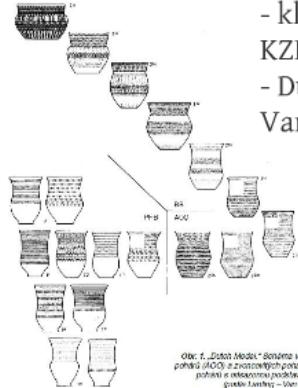
Porýní a Holandsko

- klíčová oblast pro vznik KZP z KŠK
- Dutch model - Lanting - Van der Waals 1976

pohřeb. - K, kruhové příkopy, nedoch. kostery

Porýní a Holandsko

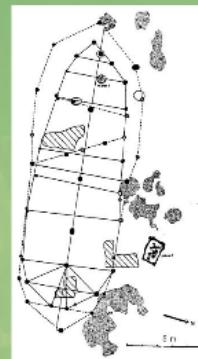
- klíčová oblast pro vznik
KZP z KŠK
- Dutch model - Lanting -
Van der Waals 1976

pohřeb. - K, kruhové
příkopy, nedoch. kostery

obr. 4 „Dutch Model“ Sídlované centrum nejdéle zaznamenávaných
pohřeb. KŠK z pozdních pozdních (R-S) i pozdněho (T-U) období
pohřeb. a kultury pohřebnic (RPT) v Nizozemsku
podle Lanting - Van der Waals (1976)

sídliště

- stejná keramika
jako v hrobech
- Vlaardingen -
domy sloupové
konstrukce (stejný
typ staveb cca 1000
let)
- někde specializace
na rybolov a lov
vodních ptáků

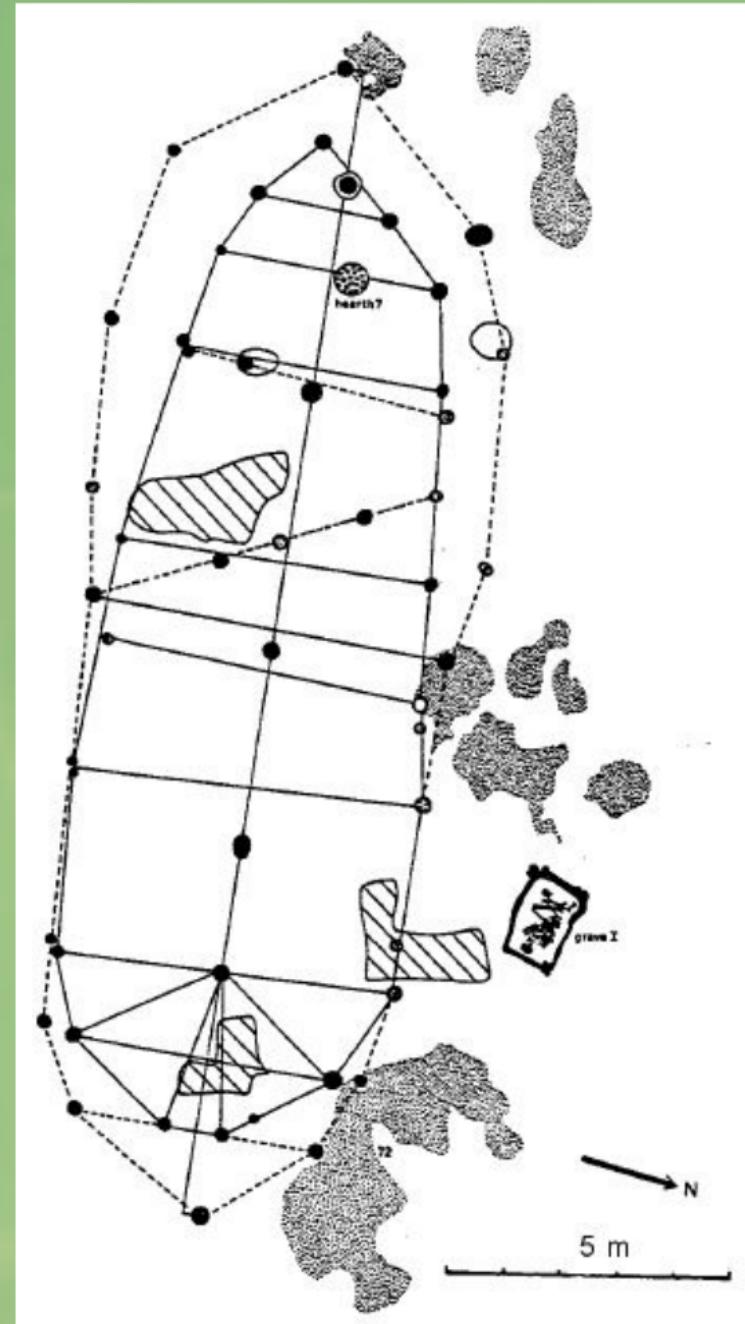
V N

- zejména
- spojení
- nejV

- Quedlinburg
- málo
- i kamenné
- pláštice
- sporadické

sídliště

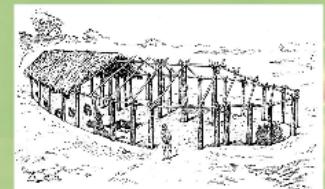
- stejná keramika jako v hrobech
- Vlaardingen - domy sloupové konstrukce (stejný typ staveb cca 1000 let)
- někde specializace na rybolov a lov vodních ptáků

S a střední Itálie

- zejména sídliště X nelze rekonstruovat obytné areály
- výš. Monte Covolo, Brescia-San Polo
- pohřeb. Remedello - domy mrtvých
- Aosta - megalitické hrobky
- ker. - velmi fragmentární, i typická průvodní keramika jako ve stř. Evropě
- stř.: níž. sídl. u vodních toků
- Lazio, Abruzzo - koexistence s Ortucchio

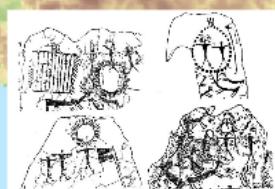

S a střední Itálie

- zejména sídliště X nelze rekonstruovat obytné areály
- výš. Monte Covolo, Brescia-San Polo
- pohřeb. Remedello - domy mrtvých
- Aosta - megalitické hrobky
- ker. - velmi fragmentární, i typická průvodní keramika jako ve stř. Evropě
- stř.: níž. sídl. u vodních toků
- Lazio, Abruzzo - koexistence s Ortucchio

Val Camonica

- soubor skalních rytin (i KZP)
- dýky, sekery, stáda dobytka, jelinci, oradla, 4-kolové vozy
- podobné na Petit-Chaseur
- neodlišuje se od předchozího (Remedello) nebo následujícího (Polada) - změna keramického stylu + kontinuita kosmologie a monumentálního projevu (!)

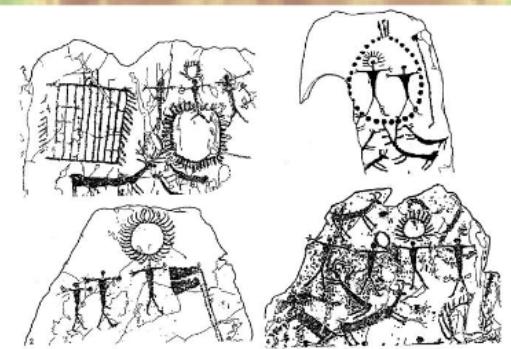
J Itálie + Sicílie

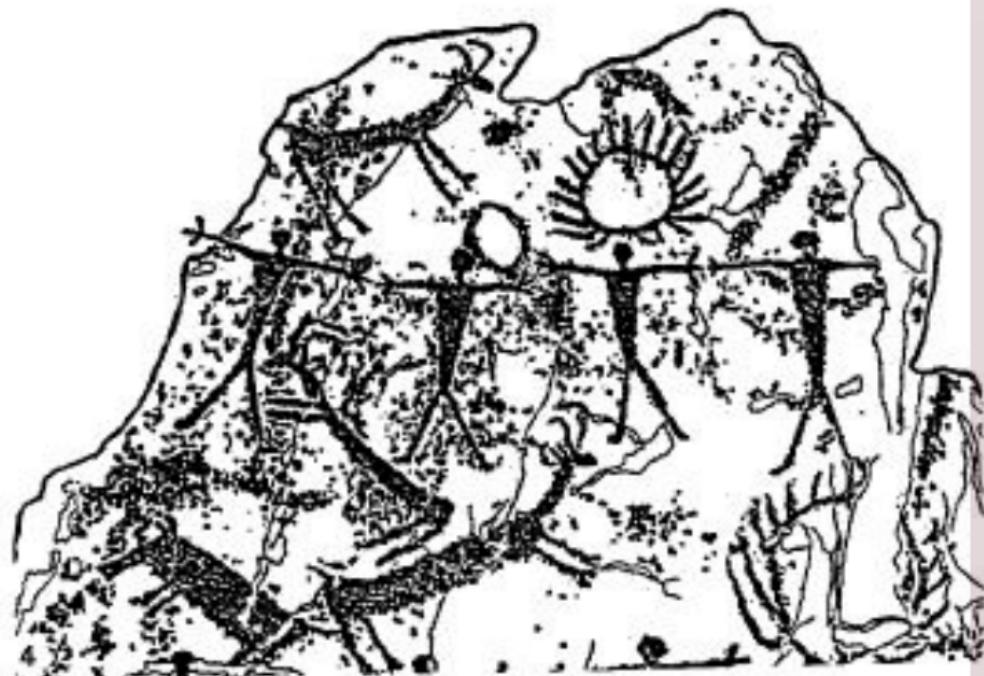
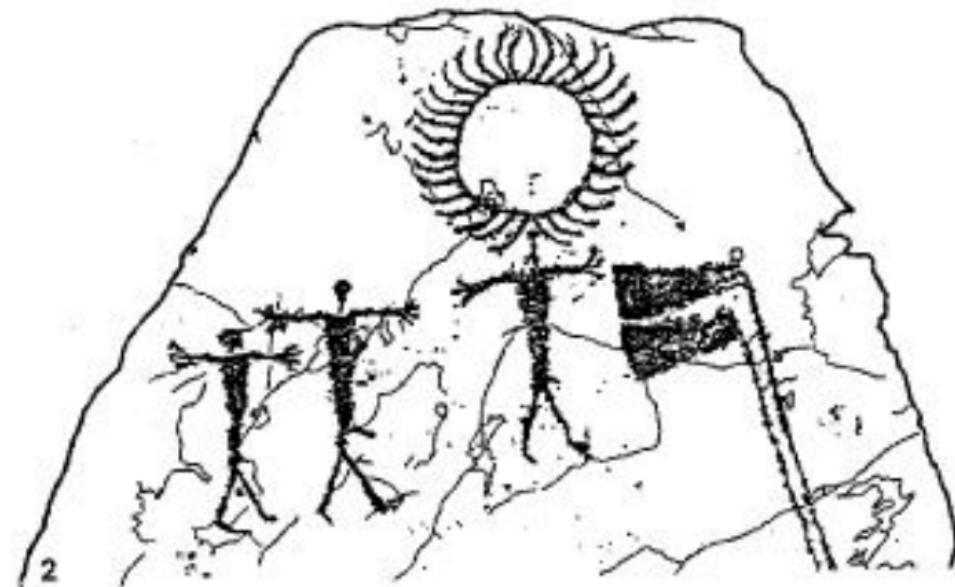
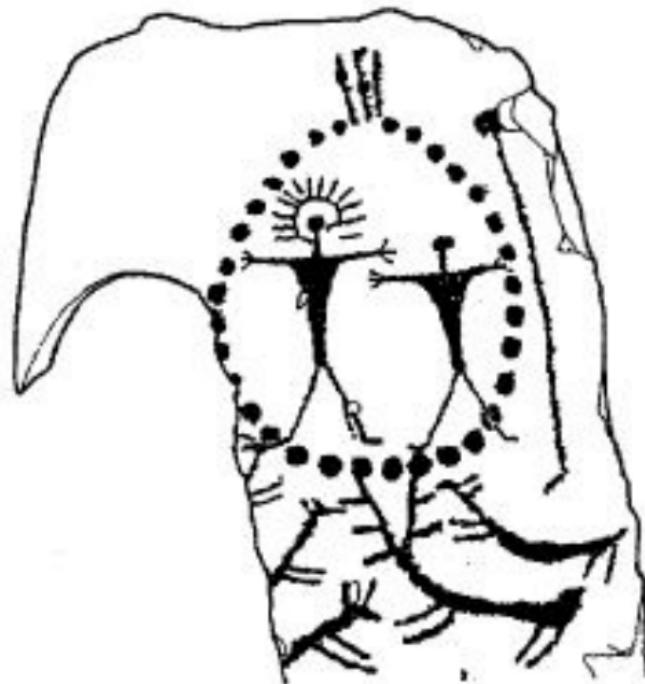
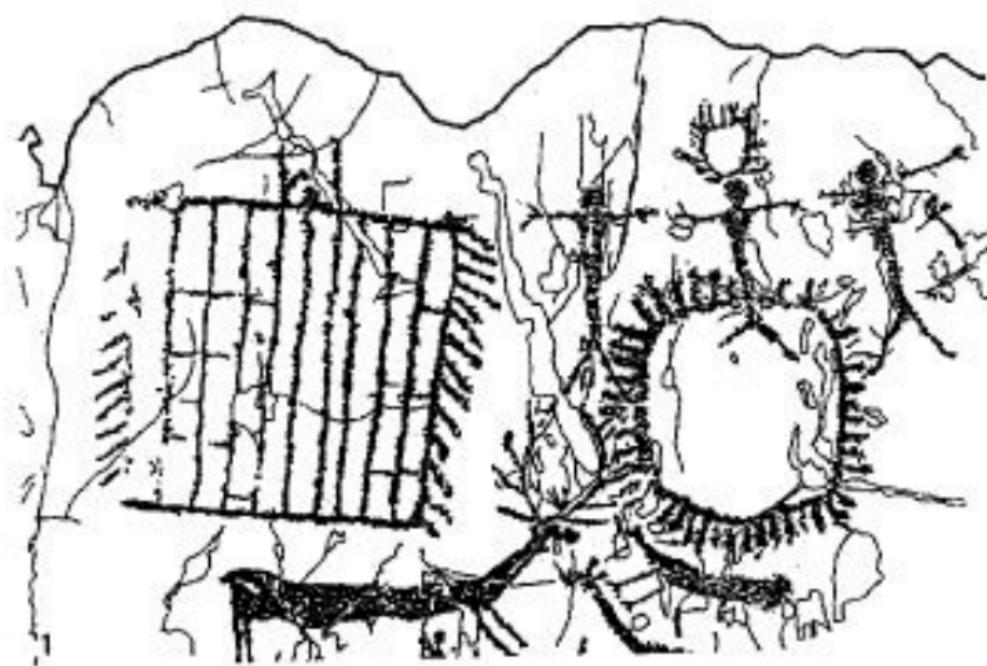
- zejm. Z část ostrova
- koexistence s lokální ker. Naro a i

- římská říše, římský vliv, vodní toků
- Lazio, Abruzzo - koexistence s Ortucchio

Val Camonica

- soubor skalních rytin (i KZP)
- dýky, sekery, stáda dobytka, jelinci, oradla, 4-kolové vozy
- podobné na Petit-Chaseur
- neodlišuje se od předchozího (Remedello) nebo následujícího (Polada) - změna keramického stylu + kontinuita kosmologie a monumentálního projevu (!)

J Itálie + Sicílie

- zejm. Z část ostrova
- koexistence s lokální ker. Naro a i částečně k. Catelliccio (br.st)
- KZP - cizorodý styl
- jen poháry - bez ostatních artefaktů pohárového balíčku
- nejspíše ze Z Středomoří
- úzké kontakty se Sardiniií - tam ložiska mědi - zde lokální zprac.
- periferní oblast

vy styly přijat, dalej rozvijen a siren
skyně, níž. i výš. sídliště
omy oválného půdorysu (12x6m), drtidla,
nice, ječmen
bous - výš. sídl. k. Fountbouise + ker. KZP -
jí šířeno i na Sardinii
olektivní megalitické (dolmeny, skalní
nory, jeskyně)
industrie - lokální tradice
žiska Cu - Centrální masif

Sardinie a Korsika

- žádně artefakty ze zlata či stříbra
- stratigrafie se starobronzovou kulturou Bonnanaro
- původ snad v Languedocu, Itálie?

Korsika

- pouze 1 skříňkový hrob v megalitickém komplexu Palaggio

J. Itálie + Sicílie

- zejm. Z část ostrova
- koexistence s lokální ker. Naro a i částečně k. Catelliccio (br.st)
- KZP - cizorodý styl
- jen poháry - bez ostatních artefaktů pohárového balíčku
- nejspíše ze Z Středomoří
- úzké kontakty se Sardiníí - tam ložiska mědi - zde lokální zprac.
- periferní oblast

Sardinie a Korsika

- žádně artefakty ze zlata či stříbra
- stratigrafie se starobronzovou kulturou Bonnanaro
- původ snad v Languedocu, Itálie?

Korsika

- pouze 1 skřínkový hrob v megalitickém komplexu Palaggio

Languedoc-Roussillon, Provence

- Languedoc - Pyrenejský vliv
- Provence - poháry z horního a středního Porýní
- nový styl přijat, dále rozvíjen a šířen
- jeskyně, níž. i výš. sídliště
- domy oválného půdorysu (12x6m), drtidla, pšenice, ječmen
- Lébous - výš. sídl. k. Fountbouise + ker. KZP - obojí šířeno i na Sardinii
- kolektivní megalitické (dolmeny, skalní komory, jeskyně)
- Cu industrie - lokální tradice
- ložiska Cu - Centrální masif

- ponrep. keramika
- Aosta - megalitické poháry
- ker. - velmi frakcionované průvodní keramika
- stř.: níž. sídl. u řek
- Lazio, Abruzzo - Orticchio

Anghelu Ruju
- 37 hrobek tesaných do skály (hypogeum)
- kontinuálně využívány cca 1000 let až do br.st.

Sardinie a Korsika

- žádné artefakty ze zlata či stříbra
- stratigrafie se starobronzovou kulturou Bonnanaro
- původ snad v Languedocu, Itálie?

Korsika

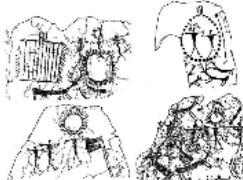
- pouze 1 skřínkový hrob v megalitickém komplexu Palaggio

měd ke zpracování

J. Itálie + Sicílie

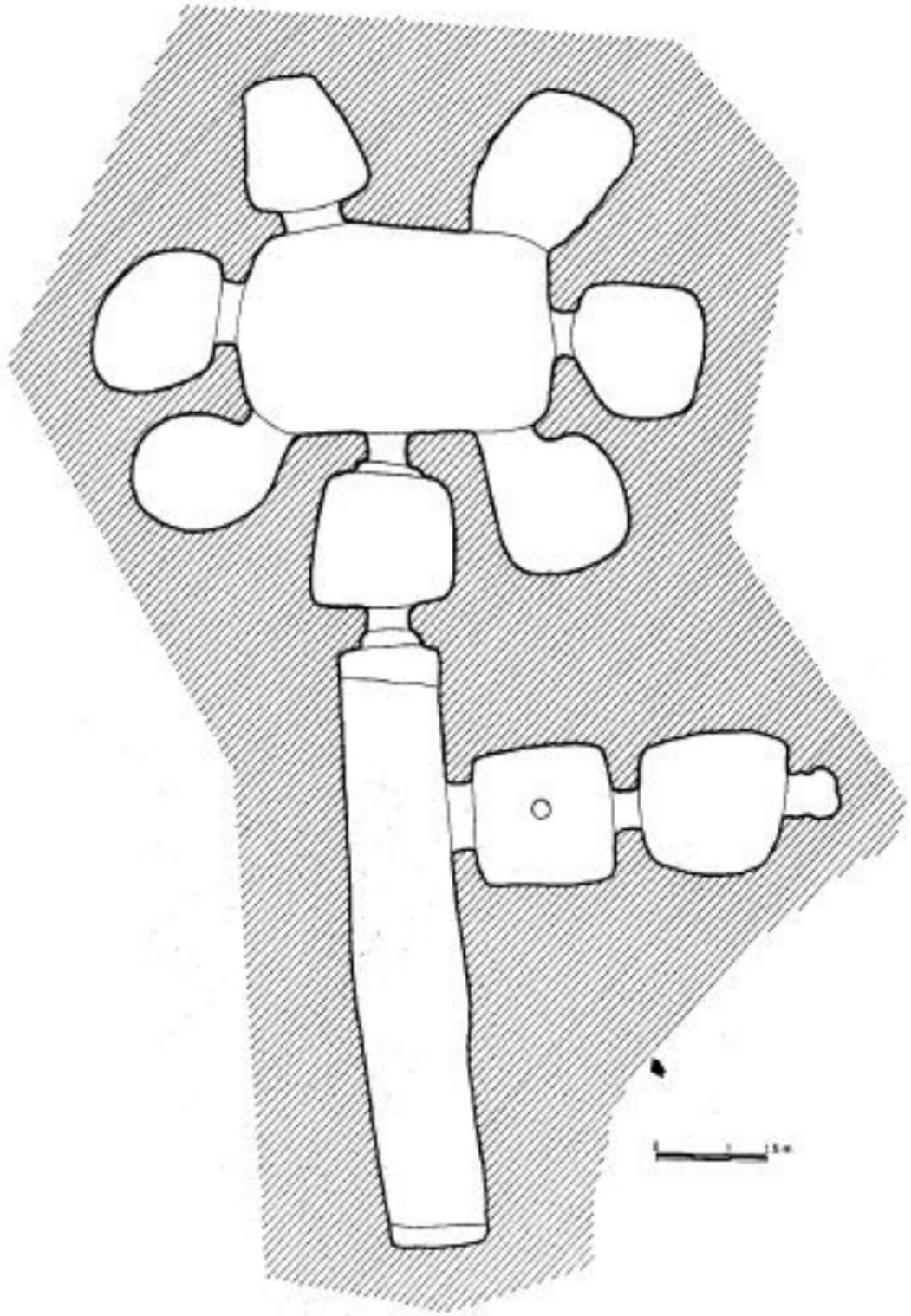
- zejm. Z část ostrova
- koexistence s lokální keramikou Naro a částečně k. Catelliccio (br.st.)
- KZP - cizorodý styl
- jen poháry - bez ostatních artefaktů pohárového balíčku
- nejspíše ze Z Středomoří
- úzké kontakty se Sardiníí - tam ložiska mědi - zde lokální zpracování
- periferní oblast

Anghelu Ruju

- 37 hrobek tesaných do skály (hypogaeum)
- kontinuálně využívány cca 1000 let až do br.st

Languedoc-Roussillon, Provence

- Languedoc - Pyrenejský vliv
- Provence - poháry z horního a středního Porýní
- nový styl přijat, dále rozvíjen a šířen
- jeskyně, níž. i výš. sídliště
- domy oválného půdorysu (12x6m), drtidla, pšenice, ječmen
- Lébous - výš. sídl. k. Fountbouise + ker. KZP - obojí šířeno i na Sardinii
- kolektivní megalitické (dolmeny, skalní komory, jeskyně)
- Cu industrie - lokální tradice
- ložiska Cu - Centrální masif

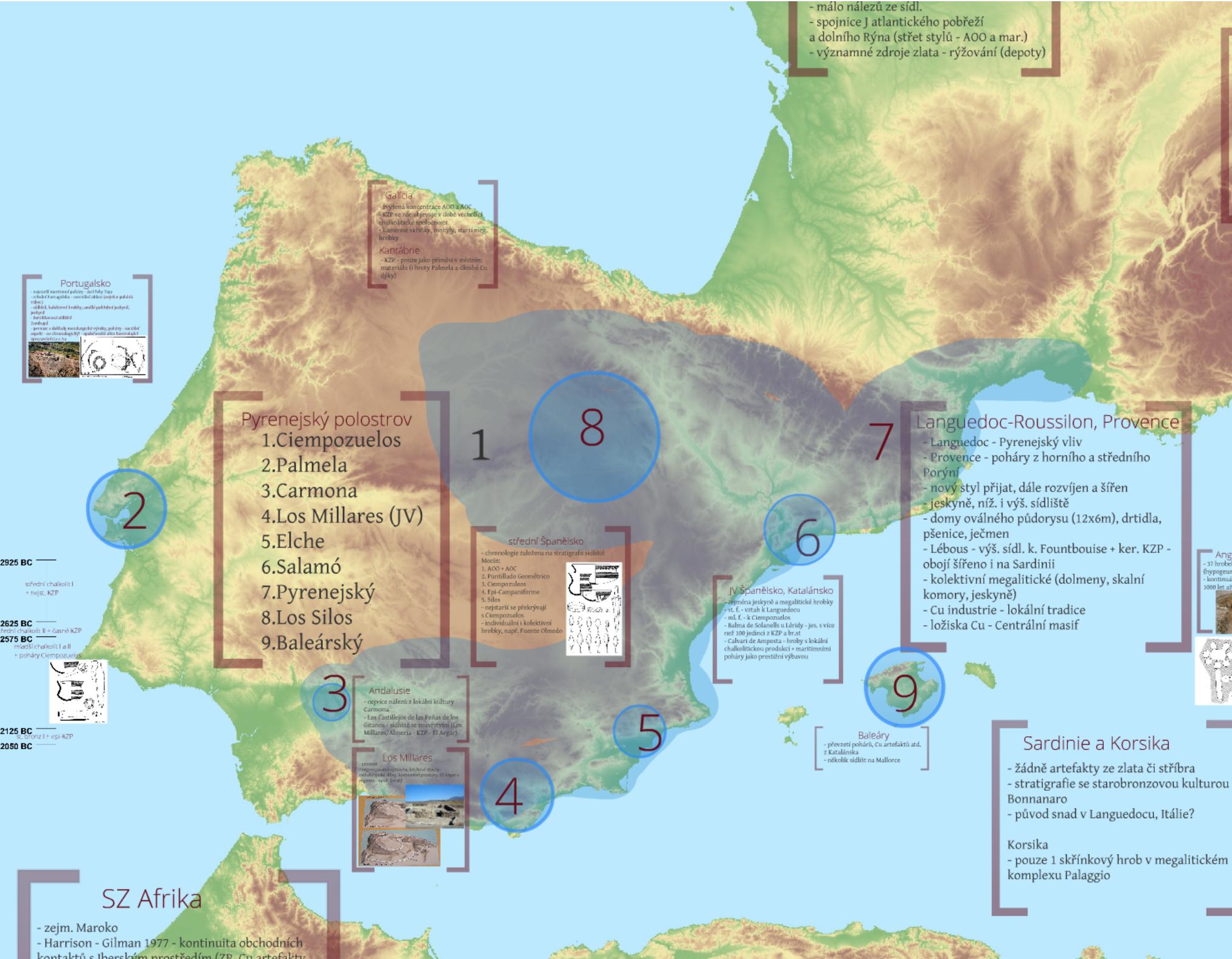
Pařížská k., Normandie, Bretagne, Channel Islands

- cca 40 lokalit (nevýrazné)
- poháry zejm. z nemegalit. hrobů
- Normandie - podobné Anglie

Bretagne - KZP cizorodé

- druhotné využívání megalit. hrobek
- málo nálezů ze sídl.
- spojnice J atlantického pobřeží
a dolního Rýna (střet stylů - AOO a mar.)
- významné zdroje zlata - rýžování (depoty)

2925 BC

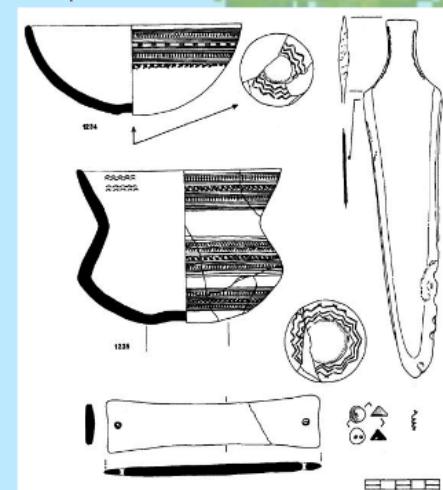
střední chalkolit I
+ nejst. KZP

2625 BC

střední chalkolit II + časné KZP

2575 BC

mladší chalkolit I a II
+ poháry Ciempozuelos

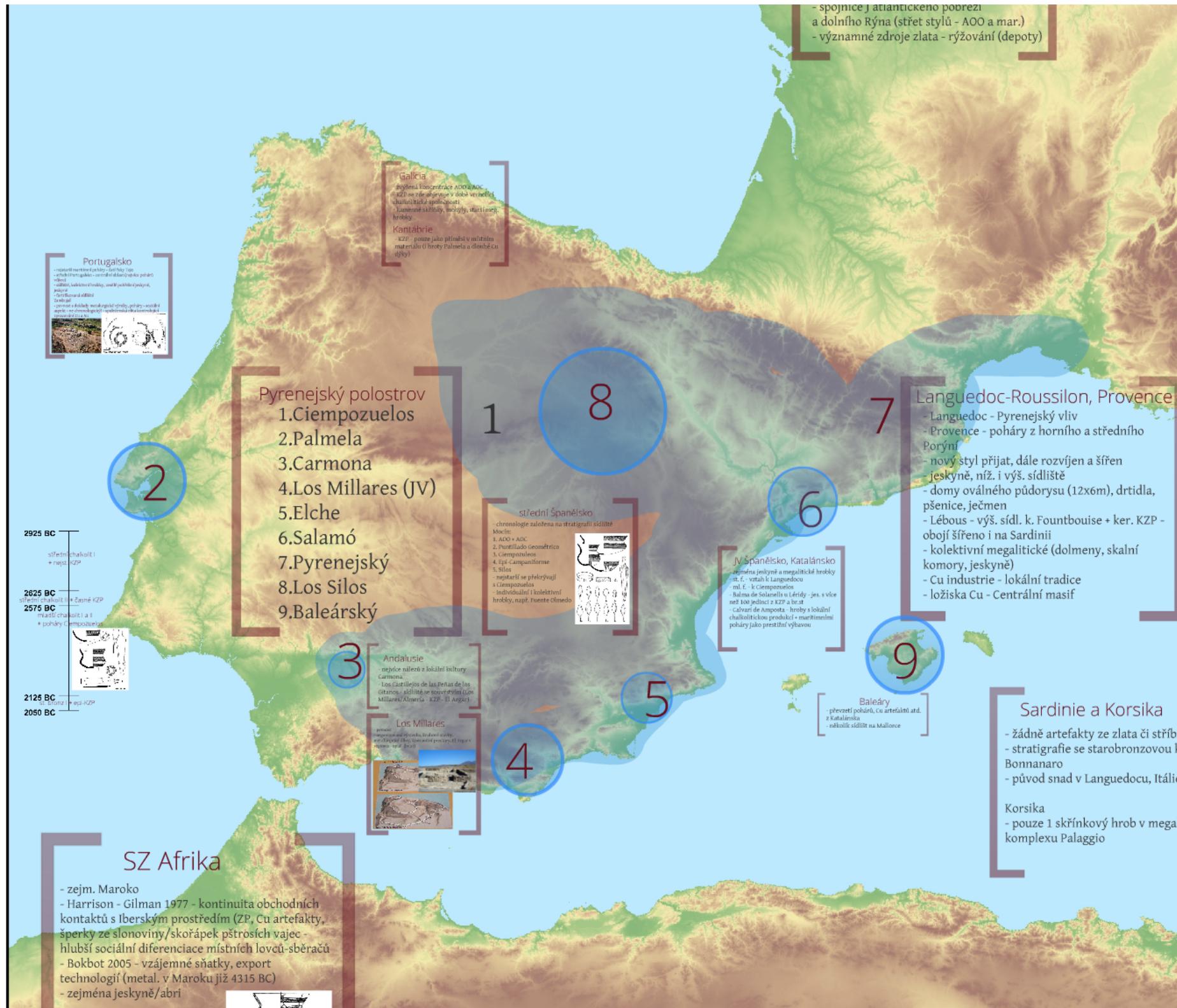

2125 BC

st. bronz I + epi-KZP

2050 BC

- spojnice j. atlantického pobřeží
a dolního Rýna (střed stylů - AOO a mar.)
- významné zdroje zlata - rýžování (depoty)

střední Španělsko

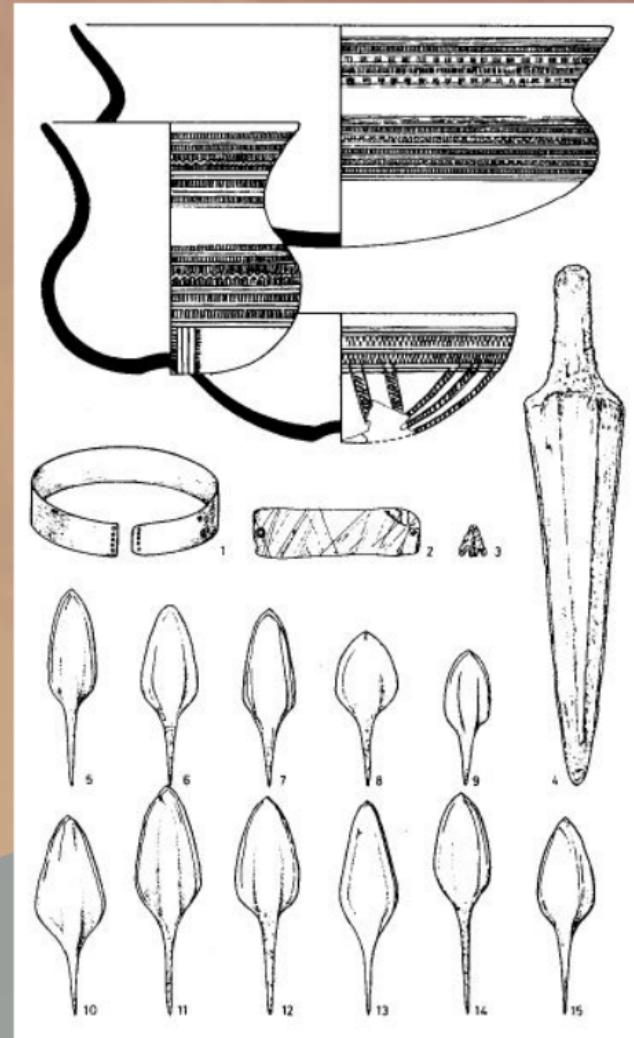
- chronologie založena na stratigrafii sídliště

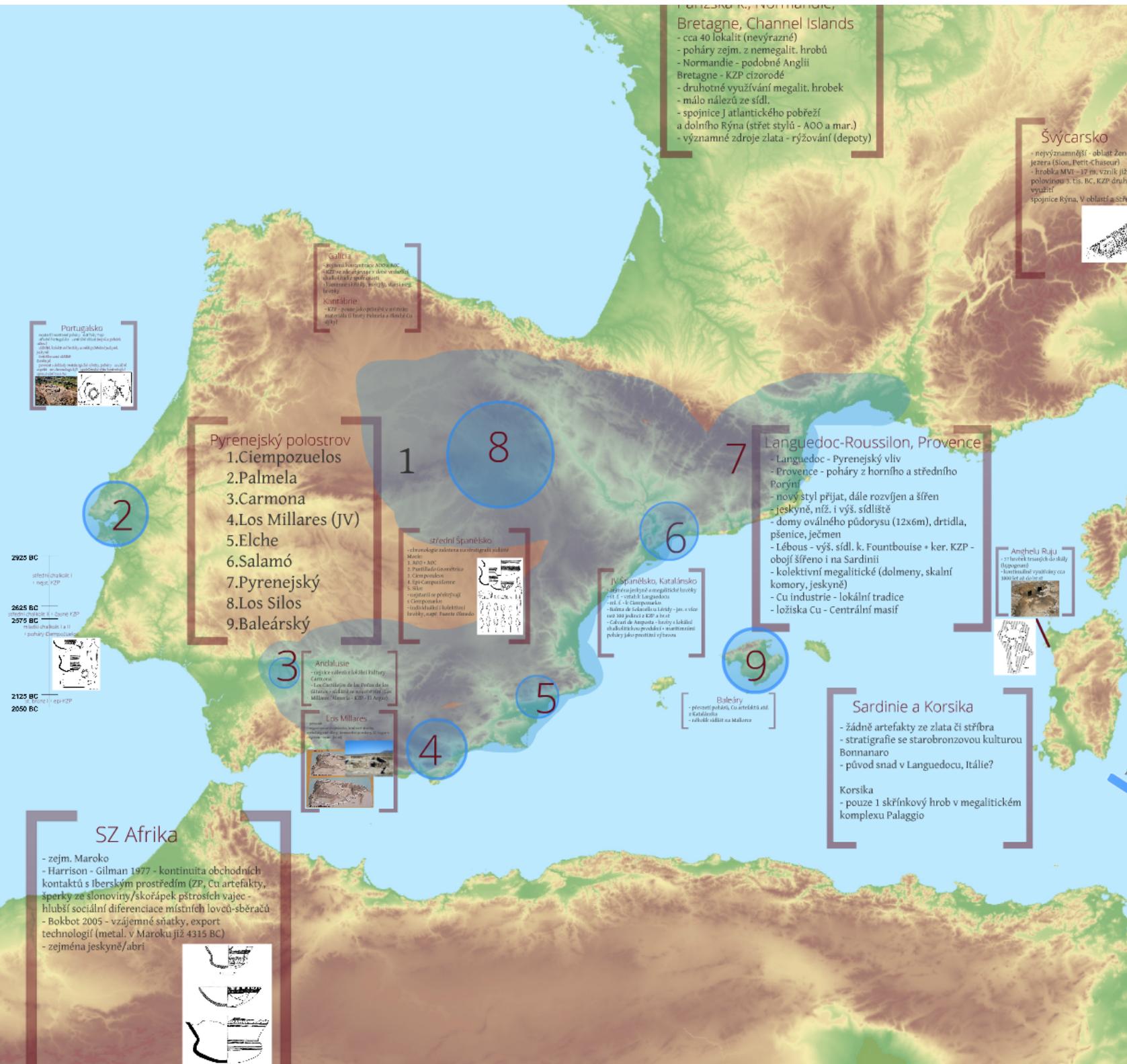
Mocín:

1. AOO + AOC
2. Puntillado Geométrico
3. Ciempozuleos
4. Epi-Campaniforme
5. Silos

- nejstarší se překrývají
s Ciempozuelos

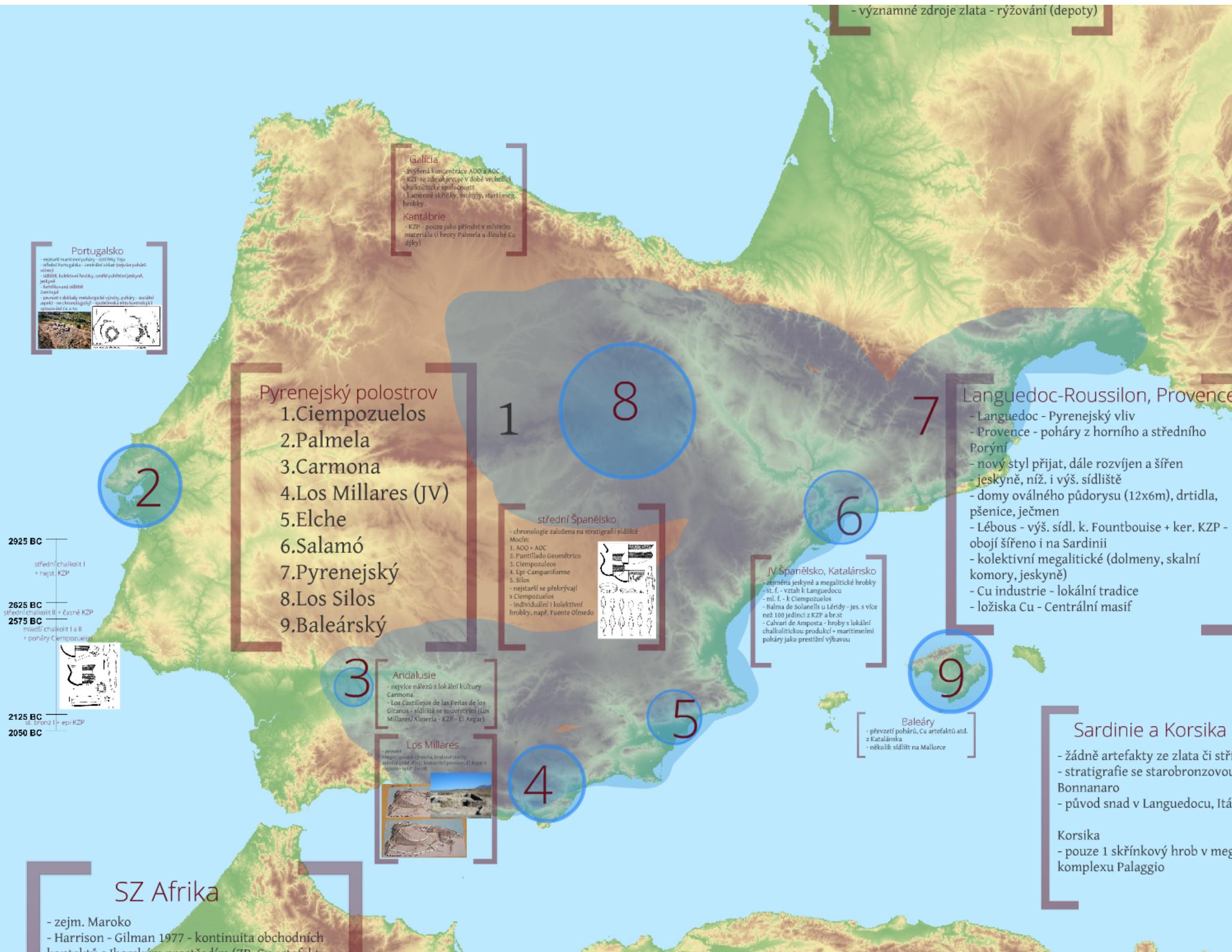
- individuální i kolektivní
hrobky, např. Fuente Olmedo

JV Španělsko, Katalánsko

- zejména jeskyně a megalitické hrobky
- st. f. - vztah k Languedocu
- ml. f. - k Ciempozuelos
- Balma de Solanells u Léridy - jes. s více než 100 jedinci z KZP a br.st
- Calvari de Amposta - hroby s lokální chalkolitickou produkcí + maritimními poháry jako prestižní výbavou

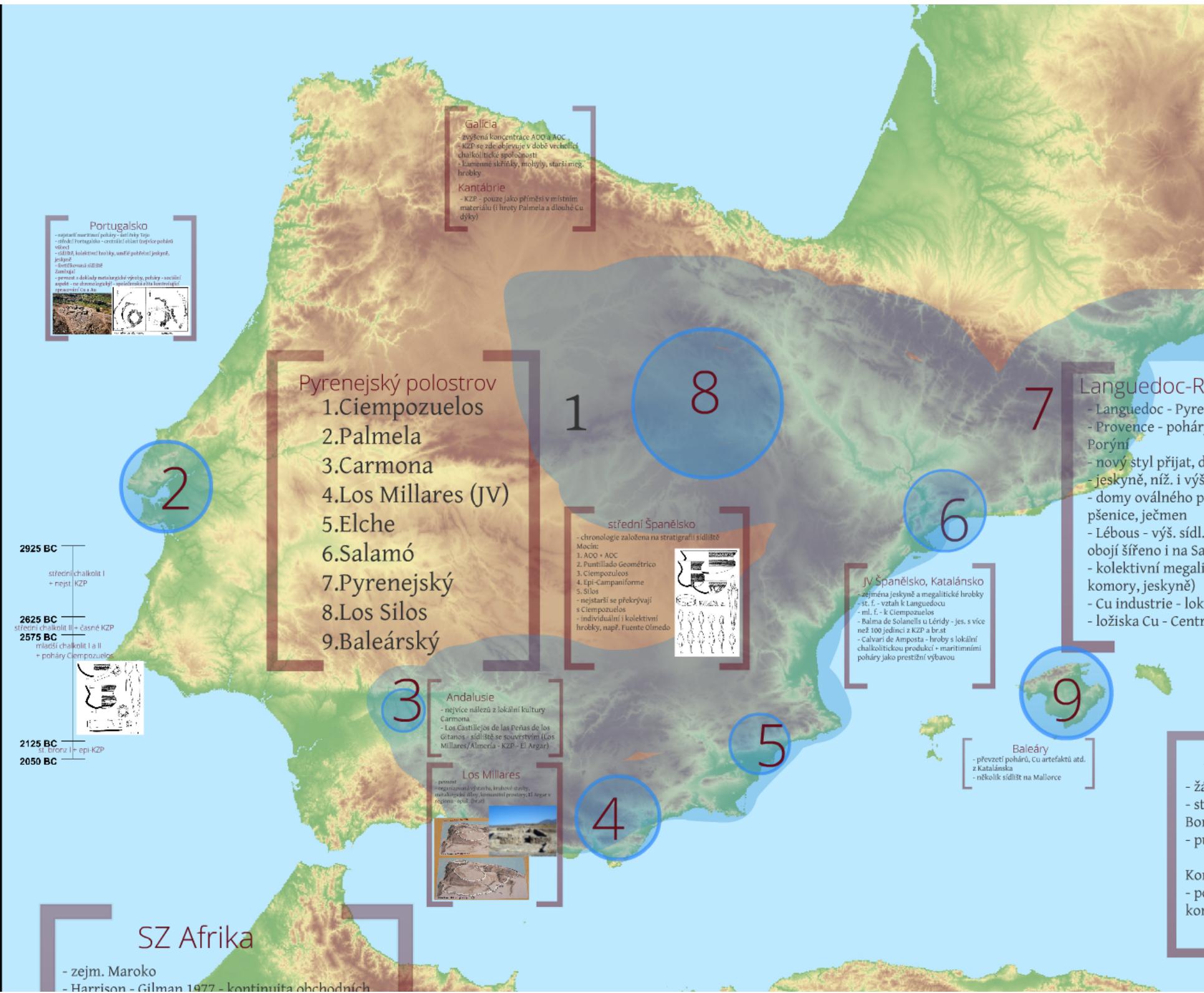

Galícia

- zvýšená koncentrace AOO a AOC
- KZP se zde objevuje v době vrcholící chalkolitické společnosti
- kamenné skříňky, mohyly, starší meg. hrobky

Kantábrie

- KZP - pouze jako příměsi v místním materiálu (i hroty Palmela a dlouhé Cu dýky)

Andalusie

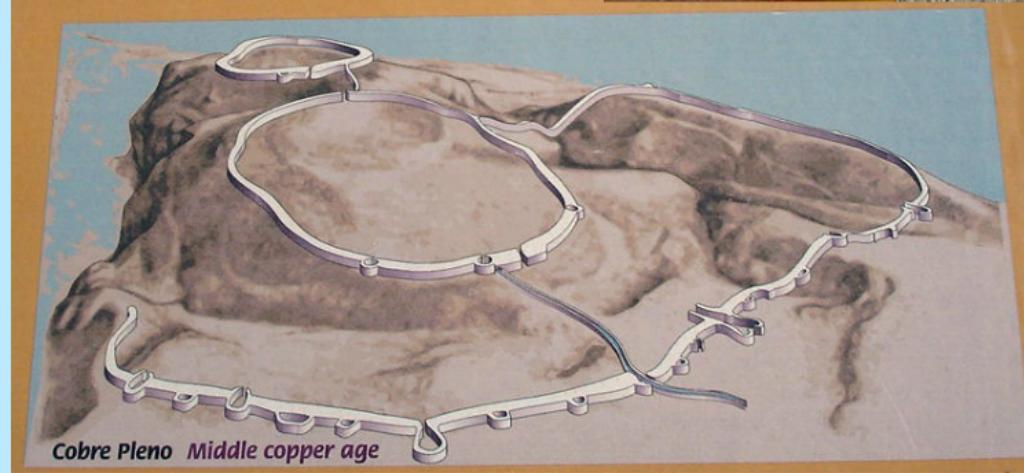
- nejvíce nálezů z lokální kultury

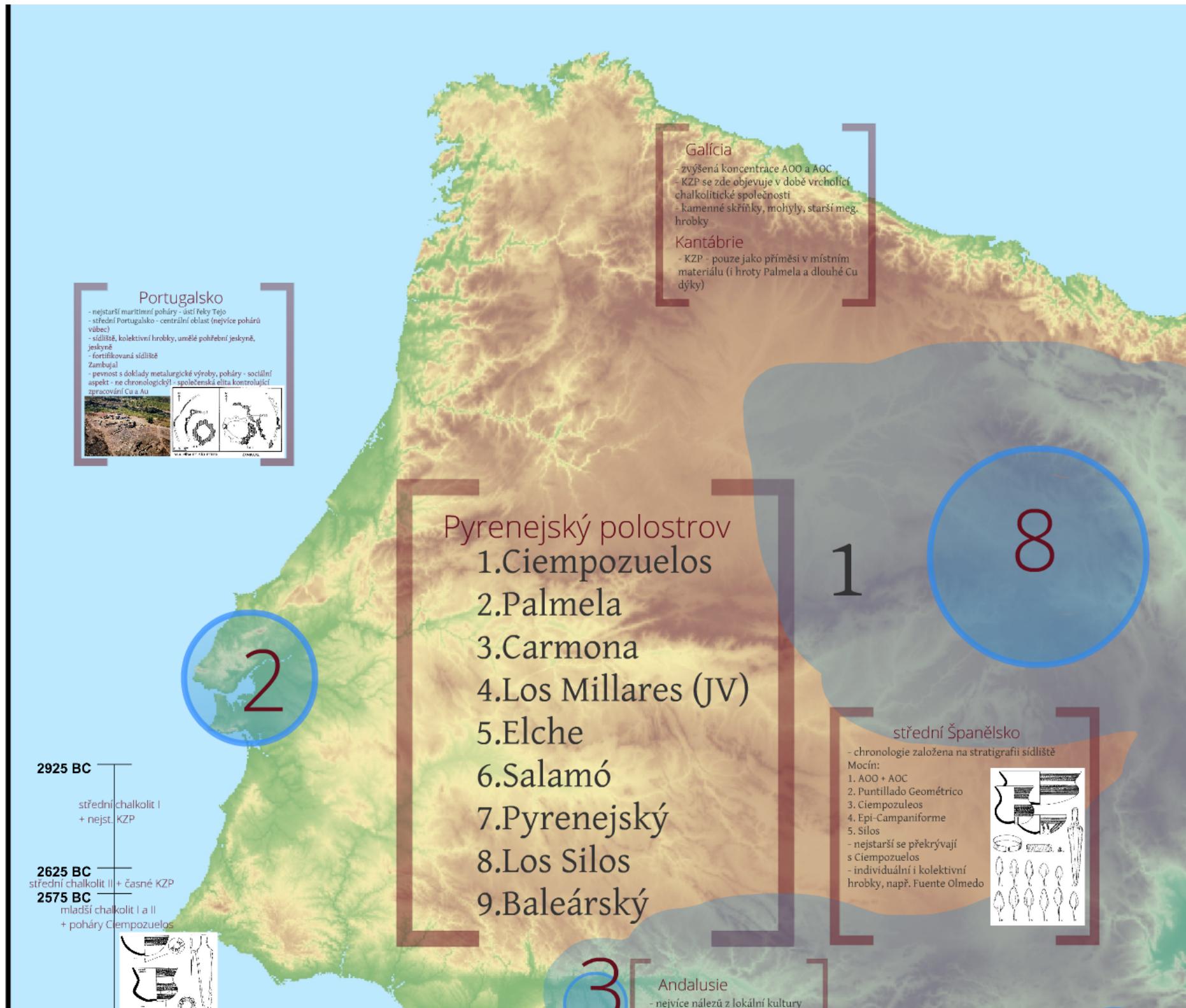
Carmona

- Los Castillejos de las Peñas de los
Gitanos - sídliště se souvrstvím (Los
Millares/Almería - KZP - El Argar)

Los Millares

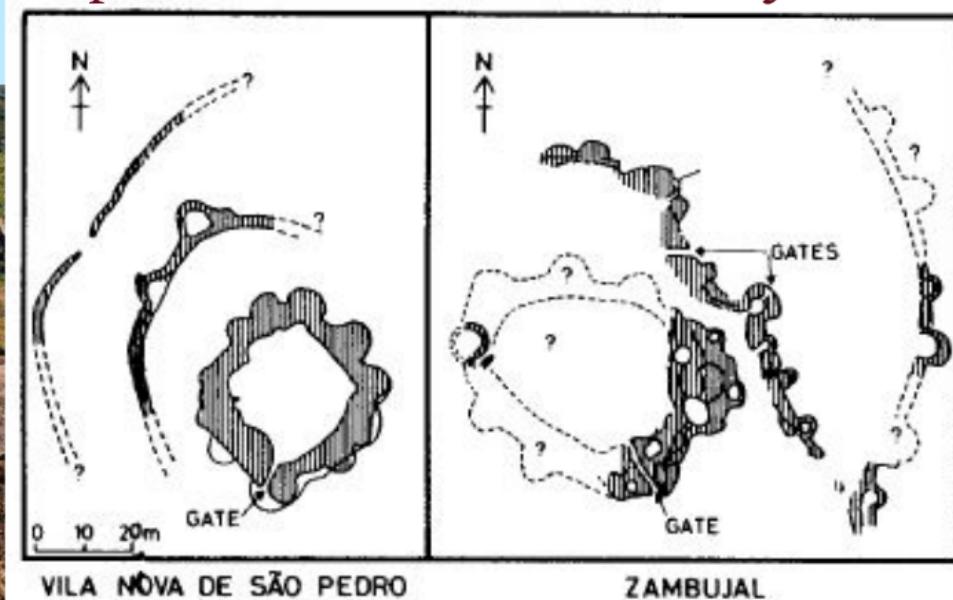
- pevnost
- organizovaná výstavba, kruhové stavby, metalurgické dílny, komunitní prostory, El Argar v regionu - opuš. (br.st)

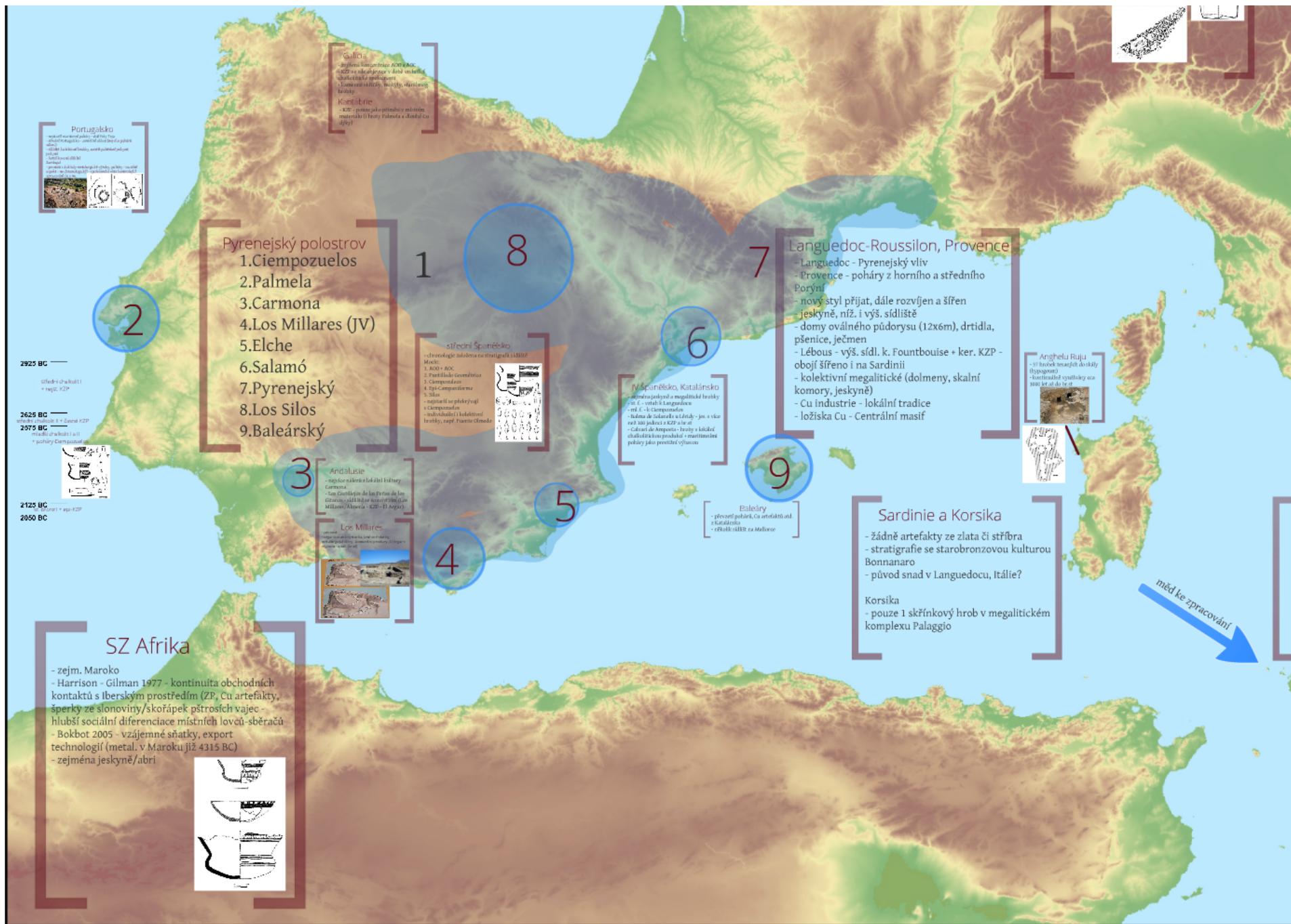

Portugalsko

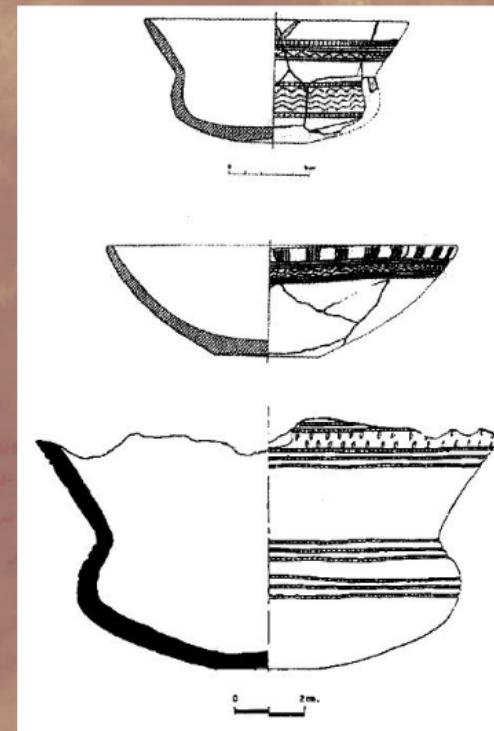
- nejstarší maritimní poháry - ústí řeky Tejo
- střední Portugalsko - centrální oblast (nejvíce pohárů vůbec)
- sídliště, kolektivní hrobky, umělé pohřební jeskyně, jeskyně
- fortifikovaná sídliště
Zambujal
- pevnost s doklady metalurgické výroby, poháry - sociální aspekt - ne chronologicky! - společenská elita kontrolující zpracování Cu a Au

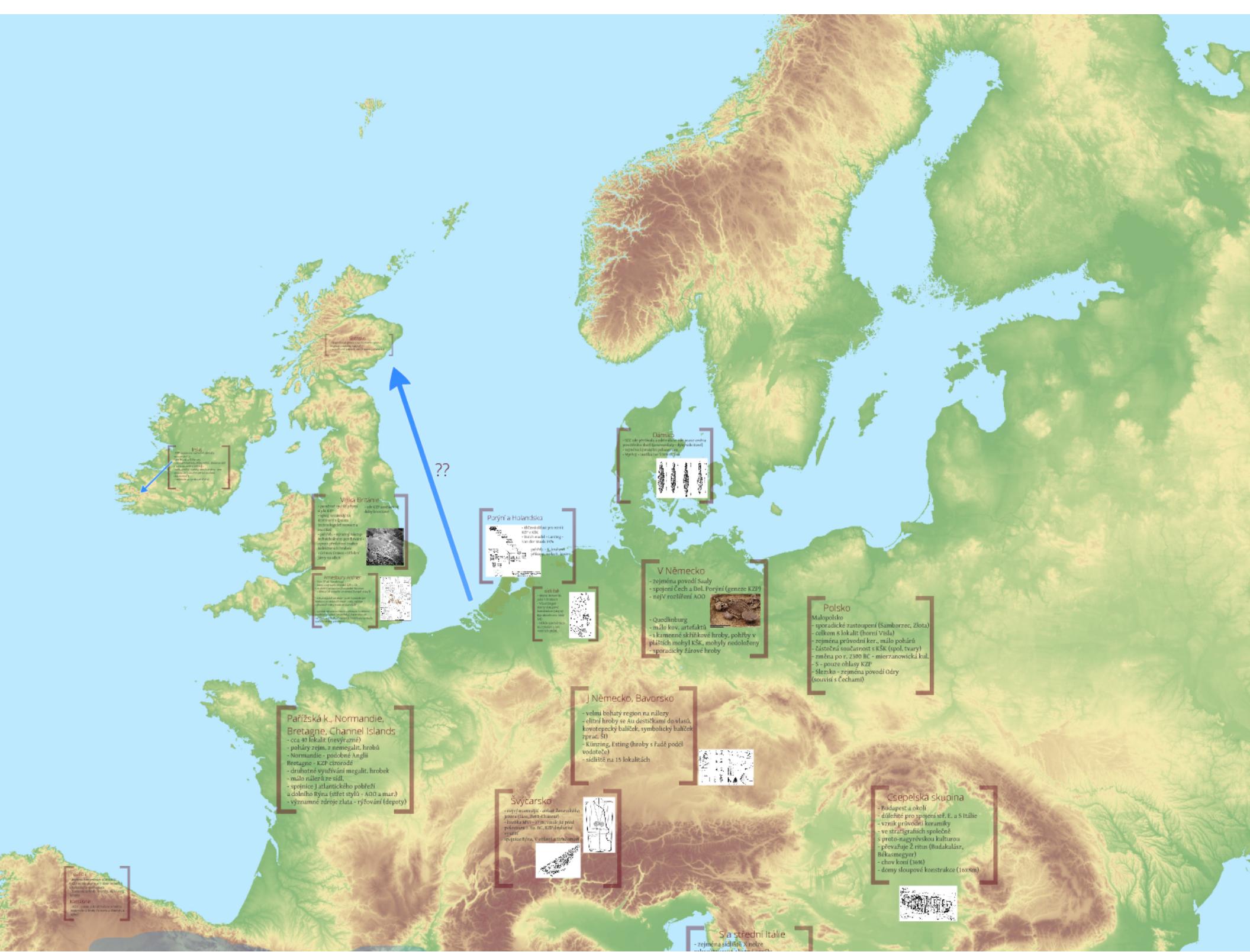

SZ Afrika

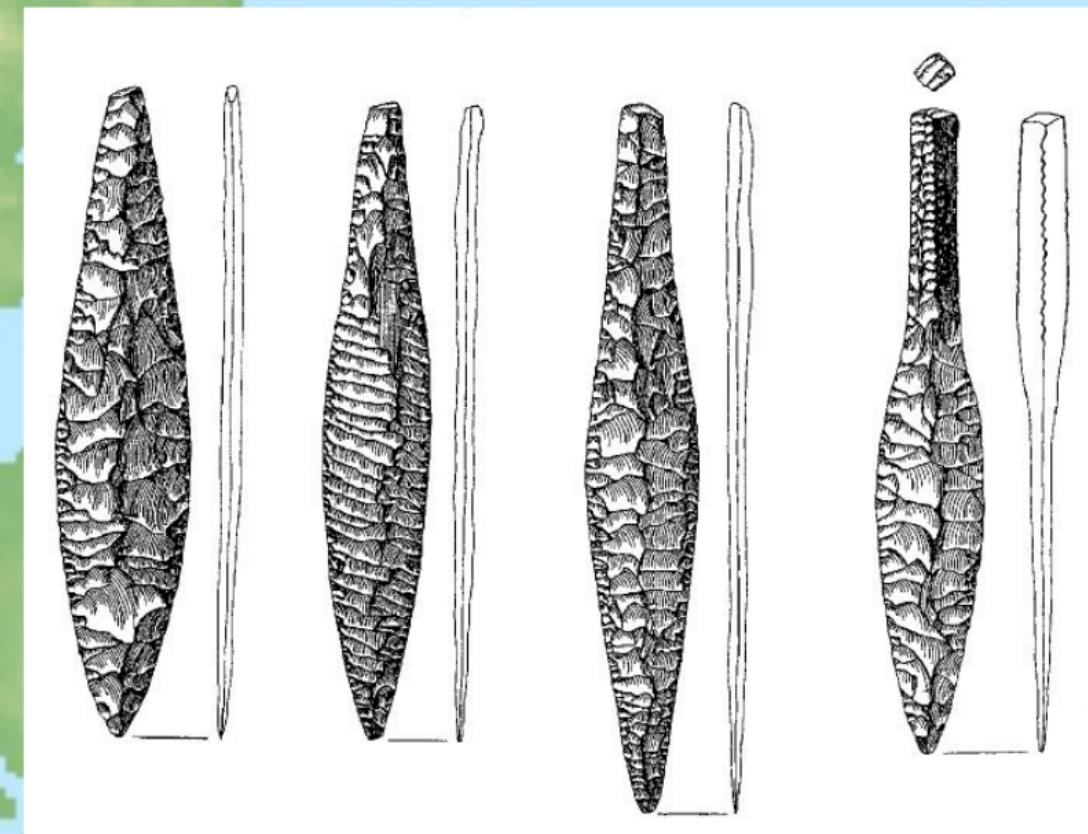
- zejm. Maroko
- Harrison - Gilman 1977 - kontinuita obchodních kontaktů s Iberským prostředím (ZP, Cu artefakty, šperky ze slonoviny/skořápek pštrosích vajec - hlubší sociální diferenciace místních lovců-sběračů
- Bokbot 2005 - vzájemné sňatky, export technologií (metal. v Maroku již 4315 BC)
- zejména jeskyně/abri

Dánsko

- SGC zde přežívala a odehrála se zde pouze změna prestižního zboží (sekeromlaty - dýky-silicové)
- zejména S Jutského poloostrova
- Myrhøj - usedlost se 3 zemnicemi

Velká Británie

- poměrně rychlé přijetí stylu KZP
- vývoj nezávislý na kontinentu (pouze technologické inovace a exotika)
- pohřeb. - výrazný nástup individuálního pohřbívání - oproti předchozí tradici kolektivních hrobek
- Grimes Graves - těžební jámy na silicit

- zde KZP součástí již doby bronzové

oklady

di, zkoumán důl

arénu - pro

znalosti

tú

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

??

kolektivních hrobek
- Grimes Graves - těžební jámy na silicit

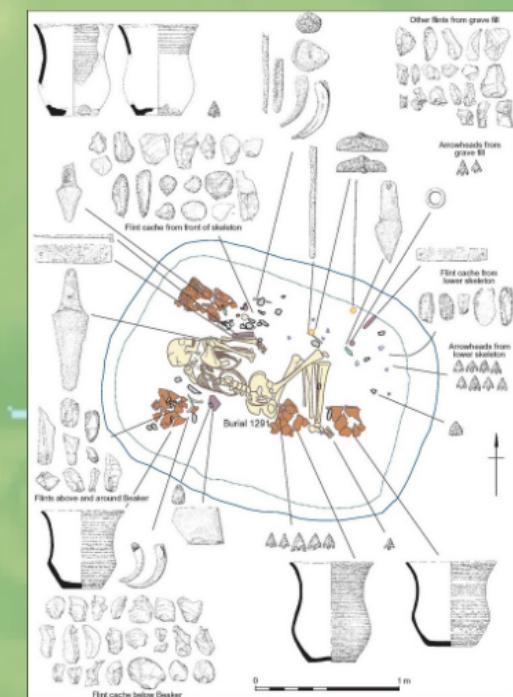

Amesbury Archer

- 5 km JV od Stonehenge
- jeden z nejstarších hrobů KZP v GB
- + Archers Companion, Boscombe Bowman
- v dětství žil nejspíše ve střední Evropě (Alpy?)

- metalurgické nástroje - patří k podobným hrobům ve střední Evropě - vždy nejlépe vybavené hroby mužů ve starší KZP

- symbol zpracování kovů + přístupu k něčemu novému (znalosti i materiály), kontrolu nad výrobou a distribucí výrobků, které byly symboly společenského postavení

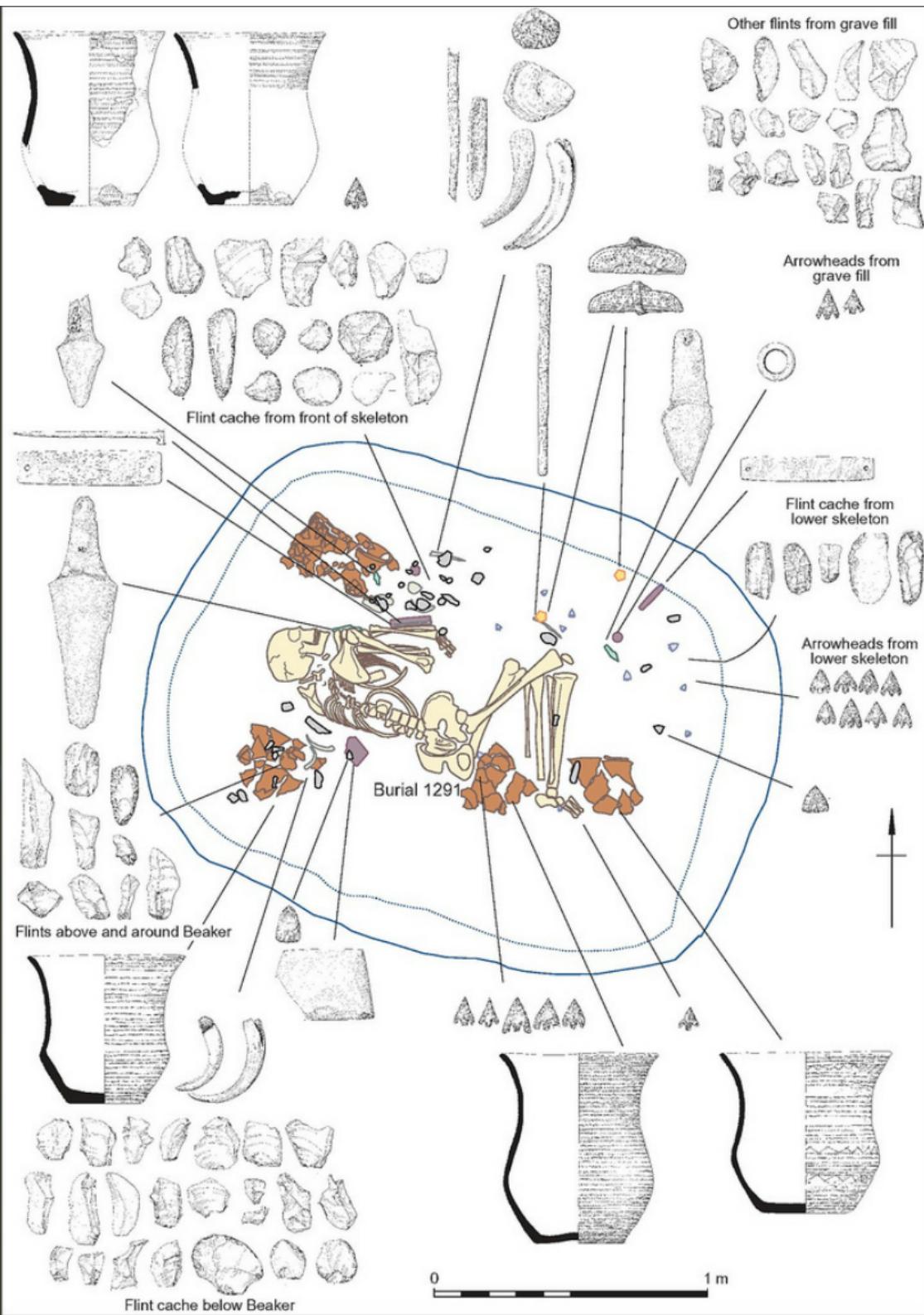
Amesbury Archer

- 5 km JV od Stonehenge
- jeden z nejstarších hrobů KZP v GB
- + Archers Companion, Boscombe Bowman
- v dětství žil nejspíše ve střední Evropě (Alpy?)
- metalurgické nástroje - patří k podobným hrobům ve střední Evropě - vždy nejlépe vybavené hroby mužů ve starší KZP
- symbol zpracování kovů + přístupu k něčemu novému (znalosti i materiály), kontrolu nad výrobou a distribucí výrobků, které byly symboly společenského postavení

oy?)

mu

nbody

Amesbury Archer

- 5 km JV od Stonehenge
- jeden z nejstarších hrobů KZP v GB
- + Archers Companion, Boscombe Bowman
- v dětství žil nejspíše ve střední Evropě (Alpy?)
- metalurgické nástroje - patří k podobným hrobům ve střední Evropě - vždy nejlépe vybavené hroby mužů ve starší KZP
- symbol zpracování kovů + přístupu k něčemu novému (znalosti i materiály), kontrolu nad výrobou a distribucí výrobků, které byly symboly společenského postavení

Skotsko

- spojení snad přímo s kontinentem - přímá migrace z dolního Porýní?
- zejména SV pobřeží, ale i Z ostrovy (Hebridy)

Irsko

- KZP spojována s prvními doklady zpracování Cu
- Ross Island u Killarney
- nejstarší doklady těžby mědi, zkoumán důl a zpracovatelské sídliště
- místní měd - vysoký obsah arzénu - pro zpracování nutné expertní znalosti (kontinent?)
- nedoložena výroba artefaktů

Evropské regionální skupiny

